

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

อรุณรัตน์ พิกุลทอง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (Independent samples t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ความคิดเห็น, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การบริหารองค์การให้ประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในส่วนของการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารมีความสำคัญต่อผลความสำเร็จของสถานศึกษา ภาวะผู้นำจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเพื่อจะปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและบุคลากรในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับภารกิจในส่วนที่รับผิดชอบ (จำรัส นองมาก, 2543: 14) ซึ่งในสถานศึกษาหรือในหน่วยงานต่างๆ บุคลากรเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 ได้ให้ความสำคัญของคนจึงได้มุ่งเน้นพัฒนาคน นอกจากนี้แล้วยังมุ่งเน้นการพัฒนาสังคมคุณภาพแห่งภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเรียนรู้สังคมแห่งการสมานฉันท์และเอื้ออาทรกัน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ 2544: 9) ผู้บริหารนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการทางการศึกษาผู้บริหารเป็นผู้นำจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยทั่วไปคุณลักษณะของผู้บริหารจัดการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับปรุงแก้ไขความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจตลอดมีความเข้าใจบุคคลิกทั่วไปและเข้าใจสังคมได้ดี มีความอดทนและรับผิดชอบสูง มีความเป็นมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและยอมรับนับถือผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและความยุติธรรม ลักษณะดังกล่าวไม่ได้หากันได้ง่ายๆ ในสถานศึกษาที่หายากยิ่งกว่านั้นคือภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ นอกจากนี้กิตติพันธ์ รุจิรกุล(2529: 13) ยังได้กล่าวว่าในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหน่วยงานย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้นำ เพราะถ้าหากผู้นำขาดคุณภาพองค์ประกอบของภาวะผู้นำหน่วยงานย่อมจะดำเนินไปสู่ความสำเร็จไม่ได้เลย โรงเรียนที่ดีจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน แต่ทว่าสิ่งที่สำคัญและยิ่งใหญ่กว่าการเป็นผู้นำซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและล้มเหลวในการเป็นผู้นำที่น่าสนใจและควรจะพิจารณาศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งกว่านั้นคือภาวะผู้นำ ซึ่ง เฮมฟีล; และคูนส์ (Hemphill; & Coons;อ้างถึงในวันชัยมีชาติ, 2548: 183) ให้

ความหมายว่าภาวะผู้นำหมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่คอยอำนวยความสะดวกให้กิจการของกลุ่มเป็นไปเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน นอกจากนี้ ทันเนนบาว์มเวชลอร์; และมาสซาริก (Tannenbaum, Weschler; & Massarik; อ้างถึงในวันชัยมีชาติ, 2548: 183) ยังได้นิยามคำว่าภาวะผู้นำไว้ดังนี้ คือ อิทธิพลระหว่างบุคคลซึ่งแสดงในสถานการณ์ต่างๆ ผ่านกระบวนการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเฉพาะ

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ ให้สามารถนำองค์ความรู้นี้ไปใช้กับสภาพจริงสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปวางแผนพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม และด้านภาวะผู้นำสั่งการ ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านประชากร

ครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนวัดนิมมานรดี ครู โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม และครู โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จีบ ปานขำ) สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน ในปีการศึกษา 2559

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น

1. เพศ
 - 1.1) ชาย
 - 1.2) หญิง
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู
จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม
 - 2.1) ต่ำกว่า 10 ปี
 - 2.2) 10 – 20 ปี
 - 2.3) มากกว่า 20 ปี
3. วุฒิการศึกษาของครู แบ่งเป็น 2 กลุ่ม
 - 3.1) ปริญญาตรี
 - 3.2) สูงกว่าปริญญาตรี

ตัวแปรตาม

- ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
4 ด้าน ดังนี้
1. ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน
 2. ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน
 3. ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม
 4. ด้านภาวะผู้นำสั่งการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย
3. ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษาโดยใช้ t-test (Independent sample test)

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way analysis of variance : ANOVA) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ภาวะความเป็นผู้นำรายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน	3.99	.52	มาก
2. ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน	4.01	.52	มาก
3. ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม	3.94	.57	มาก
4. ด้านภาวะผู้นำสั่งการ	3.98	.60	มาก
ภาพรวม	3.98	.46	มาก

ผลการวิเคราะห์ จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน($\bar{X}=4.01$) ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน ($\bar{X}=3.99$) ด้านภาวะผู้นำสั่งการ ($\bar{X}=3.98$) และด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน ดังนี้

ภาวะความเป็นผู้นำรายด้าน	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน	4.07	.49	3.95	.53	1.108	.270
2. ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน	4.02	.58	4.00	.50	.281	.779
3. ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม	4.03	.55	3.89	.58	1.294	.199
4. ด้านภาวะผู้นำสั่งการ	4.09	.54	3.91	.63	1.454	.149
ภาพรวม	4.06	.45	3.94	.46	1.282	.202

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน ดังนี้

ภาวะความเป็นผู้นำรายด้าน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน	4.13	.49	3.77	.49	3.687	.000
2. ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน	4.10	.52	3.86	.49	2.423	.017
3. ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม	4.05	.57	3.77	.54	2.547	.012
4. ด้านภาวะผู้นำสั่งการ	4.16	.58	3.70	.53	4.117	.000
ภาพรวม	4.11	.45	3.77	.40	3.966	.000

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ภาวะความเป็นผู้นำรายด้าน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						F	P
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 -20 ปี		มากกว่า 20 ปี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน	4.17	.50	3.82	.41	3.51	.39	15.149	.000*
2. ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน	4.13	.53	3.86	.48	3.74	.41	5.336	.006*
3. ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม	4.09	.54	3.78	.56	3.57	.48	7.458	.001*
4. ด้านภาวะผู้นำสั่งการ	4.18	.54	3.67	.58	3.61	.56	11.815	.000*
ภาพรวม	4.14	.42	3.78	.40	3.60	.34	14.887	.000*

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีตามความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงานผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เหมาะสมกับลักษณะของงานและความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาควบคุมดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เน้นย้ำอย่างสม่ำเสมอให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบถึงภาระหน้าที่ของแต่ละคนในหน่วยงาน อีกทั้งยังกำกับดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกฝ่ายทำงานประสานกันเป็นอย่างดี

ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำสนับสนุนผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารปฏิบัติตนอย่างเป็นกันเองเมื่อพบปะสนทนากับผู้ใต้บังคับบัญชาสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ และผู้บริหารเป็นผู้ที่มีปฏิญาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วมผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารแสดงออกถึงความเป็นกันเองเป็นมิตรไม่ถือตัวให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพและเน้นการทำงานเป็นทีมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลัดดา สุวรรณกุล (2548) ที่กล่าวว่า การสื่อสารที่ถูกต้องจะนำไปสู่ความเข้าใจเจตคติที่ดีมีขวัญและกำลังใจสูงนำไปสู่ความร่วมมือประสานงานกันทำให้หน่วยงานนั้นบรรลุเป้าหมายและก้าวหน้า

ด้านที่ 4 ภาวะผู้นำสั่งการผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารแจ้งนโยบายในการทำงานของตนเองให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบอย่างชัดเจนชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน ขอร้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรวมทั้งผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความตระหนักและมีความรับผิดชอบปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดผลดีในหน่วยงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและยังบอกจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่ต้องทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย ปัญญาโกณ (2539:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ

ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือความมั่นคงของอาชีพความสำเร็จของงานการได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของงานความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานปริมาณงานและความรับผิดชอบสภาพการทำงาน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความคิดเห็นของครูต่อความเป็นภาวะความเป็นผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการเรียนรู้ ทักษะวุฒิภาวะ และมีความสนใจศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อภาวะความเป็นผู้นำโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ ดาขลับ(2552,บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อการบริหารโรงเรียนประเภทที่หนึ่งและ โรงเรียนประเภทที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบครูที่มี วุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากหรือน้อย อาจจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแตกต่างกัน อาจเป็นผลมาจากการบริหารงานของผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการของครูได้ครอบคลุมทุกคนและในทุกเรื่อง โดยเฉพาะการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ แจ้โพธิ์ (2555,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านภาวะผู้นำมุ่งความสำเร็จของงาน ผู้บริหารโรงเรียนควรมอบหมายงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาให้เหมาะสมกับลักษณะของงานและความรู้ความสามารถของผู้ได้บังคับบัญชา และหมั่นควบคุมดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานเต็มความสามารถ

1.2 ด้านภาวะผู้นำสนับสนุน ผู้บริหารโรงเรียนควรขอความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาในเรื่องที่สำคัญก่อนที่จะนำไปปฏิบัติชี้แจงให้เห็นถึงข้อดีและ ข้อบกพร่องในการทำงานของครูอย่างตรงไปตรงมาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี ของหมู่คณะอย่างสม่ำเสมอมีสัมพันธภาพที่ดีเสมอต้นเสมอปลายจนทำให้ ผู้ได้บังคับบัญชาพร้อมที่จะอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในเรื่อง ส่วนรวมและเรื่องส่วนตัวและยอมรับความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา

1.3 ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ดูแลในเรื่องสวัสดิการของผู้ได้บังคับบัญชา นำข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับบัญชาไปพัฒนาสถานศึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ได้บังคับบัญชาหลังการปฏิบัติงานเพื่อนำไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ และดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ได้บังคับบัญชา

1.4 ด้านภาวะผู้นำสั่งการ ผู้บริหารโรงเรียนควรดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ได้บังคับบัญชา ควรรักษามาตรฐานของงานอย่างเคร่งครัด นำความคิดใหม่ๆ มาใช้กับผู้ได้บังคับบัญชา อธิบายวิธีการปฏิบัติงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบอย่างละเอียดชัดเจน และปกครองโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทุกสถานศึกษาอื่นที่สังกัดเดียวกัน ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิติ ตัณฑ์คานนท์. (2543). **เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์เปลวอักษร.
- กิจสุพัฒน์ ศรีกระโทก. (2549). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2549). **ภาวะผู้นำองค์กรยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่นจำกัด (มหาชน).
- ดิน ปรัชญพฤษ. (2543). **ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม**. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 18 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2545). **หลักการจัดการ – หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์จำกัด.
- ทองหล่อเดชไทย. (2544). **ภาวะผู้นำเพื่อการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทองใบสุทธาริ. (2548). **ภาวะผู้นำ: กลไกขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้**. อุบลราชธานี. คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธงชัยสันติวงศ์. (2540). **พฤติกรรมองค์การ: การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิรมลกิติกุล. (2551). **องค์การและการจัดการ**. นครปฐม: บริษัทเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ปจำกัด.
- เนตร์พัฒนาวิราช. (2547). **การจัดการสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทเซ็นทรัลเอ็กเพรสจำกัด.
- เนตร์พัฒนาวิราช. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: บริษัททริปปี้ลกรุ๊ปจำกัด.
- ปรียาพรวงศ์อนุตร โรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดีจำกัด.
- ผ่องศรีวานิชย์ศุภวงศ์. (2546). **ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 ปัตตานี: ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พงศ์หรรดา. (2546). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรนพุกพันธ์. (2544). **ภาวะผู้นำและการจูงใจ**. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

พวงทองป้อมภัย. (2540). พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พารินดาसानา.(2545).พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1” คุรุศาสตร์บัณฑิต

สถาบันราชภัฏยะลา.

เพทายเชื้อสังพงษ์. (2540). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรม

อาชีวศึกษา.วิทยานิพนธ์อุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัยสถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ไพฑูรย์เจริญพันธุ์วงศ์. (2540). พฤติกรรมองค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:

โอเดียนสโตร์.

มัลลิกาต้นสอน. (2544).พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.

ยรรยงโตจินดา. (2548).องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:อมรการพิมพ์.

ระวีงเนตรโพธิ์แก้ว. (2548).องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: พิกษ์อักษร.

รังสรรค์ประเสริฐศรี. (2544). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

วิภาดาคุปตานนท์. (2544). การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรังสิต.

วิเชียรวิทยอุดม. (2548). ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

วิโรจน์สารรัตน์และสมพันธ์พันธุ์พฤกษ์. (2545). ผู้บริหารใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษาและ

โรงเรียนมัธยมศึกษาผลการวิจัยเพื่อการวิพากษ์.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรภาพพัฒนา.

วันเดชพิชัย. (2535). คู่มือการวิจัยและการประเมินโครงการทางการศึกษาและพฤติกรรม

ศาสตร์.ปัตตานี: มนตรีบริการ

วันชัยมีชาติ. (2548). พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ไทยสุรกิจบวร.(2547). ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอาชีพ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ศิริวรรณเสรีรัตน์. (2541). พฤติกรรมผู้นำองค์การ. กรุงเทพฯ.

ศิริวรรณเสรีรัตน์. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ:ธรรมสาร.

สุวิทย์บุญช่วย. (2532). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร. ปัตตานี. คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สงวนสิทธิเลิศจอร์ณ.(2545).พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์อักษรภาพพัฒน.

สราญรัตน์จันทะมล. (2548). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอวังสะพุงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย”รายงานการศึกษาอิสระปริญญา

มหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมคิดบางโม.(2547).องค์การและการจัดการ.กรุงเทพฯ: บริษัททุนพิบลิจซึ่งจำกัด

สมพรจำปานิล. (2549). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้

ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5” วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราช

ภัฏเลย.

สมยศนาวิการ. (2545).พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 1991 จำกัด.

เสนาะดิเยาว์. (2551). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ.(2543).พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการ

ประยุกต์กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2550). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสริมศักดิ์วิศาลาภรณ์. (2534). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา.กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

อภิชาบุญภักทรกานต์. (2551). การจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

อนิวัชแก้วจางง. (2552). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2.สงขลา:นำศิลป์โฆษณา.

อาคมวัดไชสง. (2547).หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 2.สงขลา: มหาวิทยาลัย

ทักษิณ.

อารีพันธ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไยไทมเอดดู

เคท.

เอกชัยปานัน.(2543).ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอเวียงแหงสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 3ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่